

Sygn. akt V ACa 478/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maryla Domel-Jasińska (spr.)
Sędziowie:	SA Katarzyna Przybylska SO del. Teresa Karczyńska - Szumilas
Protokolant:	sekretarz sądowy Karolina Petruczenko

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2017 r. w Gdańsku

sprawy z powództwa T. D., G. D., J. K. (1)
i M. K.

przeciwko

(...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 26 stycznia 2016 r. sygn. akt I C 540/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwotę po 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

Transkrypcja wygłoszonego uzasadnienia do wyroku ogłoszonego

w dniu 11 maja 2017 r. w sprawie C ACa 478/16

* * * * * początek tekstu

[**Przewodniczący** 00:00:00.300]

Powodowie T. D., J. K. (1), M. K. i G. D. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. zadośćuczynienie na podstawie artykułu 446 paragraf 4 Kodeksu cywilnego, to jest na rzecz T. D. kwotę 70.000 złotych, na

rzecz pozostałych powodów kwoty po 85.000 złotych. Z uzasadnienia pozwu wynikało, że na skutek wypadku komunikacyjnego śmierć poniosła żona T. D. i matka pozostałych powodów H. D.. Sprawca wypadku ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Zakład ubezpieczeń wypłacił zadośćuczynienie na rzecz T. D. w kwocie 30.000 złotych i na rzecz pozostałych powodów w kwotach po 15.000 złotych. W ocenie powodów zadośćuczynienie dotychczas wypłacone jest zaniżone. Strona pozwana w odpowiedzi na pozew domagała się oddalenia powództwa, zasądzenia kosztów postępowania wskazując na to, że wypłacone zadośćuczynienie przed wytoczeniem sporu było adekwatne do cierpień powodów. W toku postępowania zaproponował zakończenie sporu ugodą przez zapłatę powodom kwot po 10.000 złotych, na co jednak powodowie nie przystali. Wyrokiem z dnia 26 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy w B. zasądził od pozwanego na rzecz powoda T. D. kwotę 50.000 złotych, na rzecz powoda G. D. kwotę 40.000 złotych, na rzecz powódek J. K. (1) i M. K. kwoty po 30.000 złotych; wszystkie zasądzone kwoty z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty. W pozostałej części powództwo zostało oddalone. Zostały zasądzone koszty procesu według stosunkowego ich rozdzielenia. Sąd I Instancji ustalił, że (...) w B. doszło do wypadku drogowego w wyniku którego śmierć poniosła przechodząca przez pasy H. D.. P. K.

[f 00:02:37.979]

kierujący motocyklem marki Y., numer rejestracyjny (...) został uznany w procesie karnym za winnego tego, że zbliżając się do nieoznakowanego przejścia do pieszych nie zachował należytej ostrożności, nie ustąpił pierwszeństwa pieszej H. D. przekraczającej przejście, na skutek czego ją potrącił i w wyniku doznanych obrażeń H. D. zmarła. Powodowie zwrócili się pismem z dnia 12 lutego 2015 roku do pozwanego o wypłatę kwot po 120.000 złotych tytułem zadośćuczynienia oraz o zapłatę kwoty 18.643 złote na rzecz T. D. tytułem odszkodowania za wydatki związane z pogrzebem. Pozwany przyznał na rzecz powódki M. K., J. K. (2) i G. D. kwoty po 15.000 złotych, a na rzecz T. D. kwotę 30.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, wypłacił również ponad 15.000 złotych kosztów odszkodowania związanych z pogrzebem. J. K. (2) w chwili śmierci matki (...), mieszkała samodzielnie z własną rodziną, często widywała się z rodzicami, matka pomagała jej w opiece nad wnukami. O wypadku dowiedziała się będąc w pracy. Przyjechała do szpitala gdzie trwała operacja. Matka zmarła w nocy. Powódka nie korzystała z pomocy psychologicznej, skupiła się na pomocy ojcu. Wnuki tęsknią za babcią, były bardzo z nią zżyte. Powódka M. K. w chwili śmierci matki (...), ma własną rodzinę, zamieszkuje oddzielnie, dzieci są dorosłe, mieszkają poza domem (...), opiekuje się ojcem, jeździ z nim do lekarza. Pamięta matkę jako osobę żywotną, dobrze zorganizowaną. Powód T. D. w chwili śmierci matki (...), mieszkał z rodzicami, nie ma własnej rodziny (...). Po wypadku spadało na niego wiele obowiązków, w szczególności opieka nad ojcem. Powód w chwili śmierci żony (...), bardzo przeżył śmierć żony, nie mógł dojść do siebie, budził się w nocy, w dalszym ciągu źle sypia, bierze leki nasenne, ma złe sny. Żona dbała o dom, byli dobrym małżeństwem, wszystko razem robili. W ocenie Sądu I Instancji zachodziły podstawy do przyznania powodom zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na podstawie artykułu 446 paragraf 4 Kodeksu cywilnego, gdyż śmierć osoby bliskiej miała miejsce po wejściu w życie tego przepisu, który zaczął obowiązywać od 3 sierpnia 2008 roku. Powodowie na skutek tragicznego zdarzenia stracili żonę i matkę, sytuacja powodów była jednak w chwili śmierci osoby najbliższej zróżnicowana. Powód T. D. jest osobą starszą, schorowaną. Przeżył z żoną długie lata, tworzyli zgodne małżeństwo. Żona roztaczała nad nim opiekę, prowadziła dom, była osobą zaradną, żywotną, stąd jej brak powodów odczuwa bardzo boleśnie. Nie potafi pogodzić się z jej stratą

[ns 00:06:05.609]

śmierci. G. D. jest osobą co prawda dorosłą, ale mieszka, mieszkał z rodzicami, sam (...)

[ns 00:06:15.369]

, był zżyty z matką, którą uważał za dobrego człowieka, szanował ją

[ns 00:06:20.809]

. Z kolei powódki M. K. i J. K. (2) są osobami dorosłymi, mieszkającymi samodzielnie z własnymi rodzinami, kontakt z matką doznawał naturalnych ograniczeń wynikających z prowadzenia własnych gospodarstw domowych. Więż była z tego tytułu nieco słabsza ze względu na oddzielne zamieszkiwanie. Stąd też Sąd I Instancji doszedł do przekonania, że na rzecz T. D. odpowiednim zadośćuczynieniem zasądzoną będzie kwota łączna 80.000 złotych, dlatego też zasądził kwotę 50.000 złotych od pozwanego na rzecz tego powoda. Również powód G. D. otrzymał kwotę wyższą, kwotę 40.000 złotych, a pozostałe osoby po 30.000 złotych. Ustawowe odsetki zostały zasądzone na podstawie artykułu 481 paragraf 1 i 2 Kodeksu cywilnego, liczone są po upływie 30 dni, które strona pozwana miała na spełnienie świadczenia zgłoszonych w postępowaniu likwidacyjnym. O kosztach rozstrzygnięto według stosunkowego ich rozdzielenia na

podstawie artykułu 100 Kodeksu postępowania cywilnego. Od takiego wyroku Sądu I Instancji apelację wniósł pozwany. Apelacja została skierowana do części wyroku, to jest do punktu 1-szego w zakresie zasądzenia na rzecz powoda T. D. kwoty ponad 20.000 złotych, a więc w zakresie 30.000 złotych, w zakresie punktu 2-giego to jest zasądzenia na rzecz powoda G. D. kwoty ponad 20.000 złotych, a więc w zakresie 20.000 złotych i tak samo w odniesieniu do powódek J. K. (1) i M. K.. Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisów artykułu 446 paragrafu 4 w szczególności użytego w nim terminu odpowiednia suma. Twierdzi skarżący, że zasądzone na rzecz powodów kwoty są rażąco zawyżone. Wskazał też na naruszenie prawa procesowego, artykułu 233 paragrafu 1 Kodeksu postępowania cywilnego przez przekroczenie przez Sąd I Instancji zasad swobodnej oceny dowodów, brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego. Wskazując na te zarzuty domagał się stosownego obniżenia zasądzonych na rzecz powodów kwot zadośćuczynienia i rozstrzygnięcia o kosztach procesu z ostatniego wyniku postępowania i wskazywał na to w uzasadnieniu, że powodowie radzą sobie w codziennym funkcjonowaniu prawidłowo, a żaloba po śmierci H. D. przebiegała w sposób niepowikłany. Strona powodowa wniosła o oddalenie tej apelacji wskazując na jej bezzasadność. Sąd Apelacyjny zważył, że apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie. Zadośćuczynienie przyznane na podstawie artykułu 446 paragrafu 4 członkowie najbliższej rodziny zmarłego wskutek czynu niedozwolonego ma na celu kompensację doznanej przez niego krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc w dostosowaniu się do nowej sytuacji życiowej zmienionej przez to zdarzenie. Zadośćuczynienie ma zatem wyrównać cierpienia spowodowane przedwczesną utratą członka rodziny skutkującą naruszeniem chronionej prawem więzi rodzinnych i prawa do życia w rodzinie jako dobra osobistego. Krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Każdy rozważany przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, przy czym ocena ta powinna opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego. Zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną. Suma pieniężna przyznana z tego tytułu ma stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej. Powinna ona wynagrodzić doznane cierpienia fizyczne i psychiczne oraz ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć, aby w ten sposób przynajmniej częściowo przywrócona została równowaga zachwiana na skutek popełnienia czynu niedozwolonego. W literaturze i orzecznictwie wskazuje się, że na rozmiar krzywdy podlegającej naprawieniu przez zadośćuczynienie, o którym mowa w artykule 446 paragraf 4 Kodeksu cywilnego, mają wpływ przede wszystkim wstrząs psychiczny, cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia, pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, a także wiek zarówno zmarłego, jak i pokrzywdzonego. W ostatnich latach Sąd Najwyższy w dążeniu do przełamania tendencji ustalania zadośćuczynienia na stosunkowo niskim poziomie w swoich orzeczeniach wielokrotnie podkreślał, że ze względu na kompensacyjny charakter zadośćuczynienia jego wysokość musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną adekwatną do warunków gospodarki rynkowej. Przesłanka tak zwanej przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa ma zatem charakter uzupełniający i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, aby jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia się osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawiać zadośćuczynienia jako zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar. Odnosząc te rozważania do stanu niniejszej sprawy stwierdzić należy, że Sąd I Instancji prawidłowo zastosował kryteria przyznania zadośćuczynienia, które zostały wypracowane przez judykaturę i orzecznictwo Sądu Najwyższego. Różnicował to zadośćuczynienie w zależności od roli jaką pełniła zmarła w stosunku do poszczególnych osób. I tak cierpienie męża, z którym tworzyła małżeństwo wieloletnie, bo ponad 50-letnie, należało w związku z tym uwzględnić ten aspekt i przyznać zadośćuczynienie w kwocie łącznej 80.000 złotych. Również wyższe zadośćuczynienie należało przyznać synowi, który korzystał z pomocy matki na co dzień, który boleśnie odczuł jej stratę. Mniejsze natomiast zadośćuczynienia, chociaż nie w takich kwotach jakie postulowały, jakie postulował przyznać skarżący należało zasądzić na rzecz córek, które również odczuły boleśnie śmierć matki, która zawsze również im pomagała w różnych sytuacjach życiowych. Stanowiła etocentrum, zawsze mówi się o tym, że jeżeli jest dom rodzinny on istnieje dopóty dopóki tam przebywa, żyje matka. Dlatego też Sąd Apelacyjny nie znalazł żadnych podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku, apelację oddalił i rozstrzygnął o kosztach stosownie do wyniku postępowania apelacyjnego, przyznając koszty zastępstwa procesowego na rzecz każdego z powodów według stawek określonych w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22

października 2015 roku, które to stawki obowiązywały w dacie wniesienia apelacji na rzecz każdego z powodów dlatego, że nie ma tutaj współuczestnictwa materialnego, jest tutaj współuczestnictwo li tylko formalne i koszty podlegały zasądzeniu na rzecz każdego z powodów.

[**koniec** 00:15:21.583]

Zgodne z treścią transkrypcji sporządzonej

przez Zespół Transkrybentów.